

SZAKMAI PROGRAM

Békéscsabai Életfa Idősek Otthona

Békéscsaba, Lencsési út 85.
(módosításokkal egységes szerkezetben)

Elfogadva: Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének
544/2016. (X. 20.) határozata alapján
Hatályos: 2017. január 1-től

Bevezető

Békéscsaba Megyei jogú Város Önkormányzata 1999. november 18-án kelt határozatával létrehozta a Csabai „Életfa” Nyugdíjasház Működtető Közhasznú Társaságot. Az intézmény az alapító okiratban megjelölt alapfeladata: szociális ellátás elhelyezéssel. 2007. június 28. ülésén Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata, mint a Csabai „Életfa” Kht. egyszemélyes tulajdonosa, döntött arról, hogy a Csabai „Életfa” Nyugdíjasházban megüresedő férőhelyeket általános szintű idősök otthoni férőhellyé kell minősíteni. Ugyanezen ülésén a Békéscsaba Megyei jogú Város Önkormányzata 332/2007. (VI. 28.) közgyűlési határozatban döntött arról, hogy a Csabai „Életfa” Kht. 2008. január 01-től a Békéscsaba és Térsége Többcélú Önkormányzati Kistérségi Társulás önálló költségvetési intézményeként működteti. A fenntartó határozatában foglaltak szerint, 2010. március hó 31. napjával az intézmény beolvadt a Békéscsabai Kistérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Központba, jogutódlással megszűnt (beolvadás), a Békéscsabai Kistérségi Életfa Szociális Szolgáltató Központ telephelyeként működik tovább, szakmai feladatait maradéktalanul ellátja a jövőben is.

2014. július 01. napjától kezdődően a Békéscsabai Kistérségi Életfa Idősök Otthona ismét önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szervként működik.

Intézmény székhelye: 5600 Békéscsaba, Lencsési út 85.

Telephelye: nincs

Fenntartó neve, székhelye: Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata, 5600 Békéscsaba, Szent István tér 7.

Szolgáltatói nyilvántartás alapján az alábbi szolgáltatások nyújtására jogosult: - ápolást, gondozást nyújtó szociális intézmény:

- 124 férőhely, ebből 28 emelt szintű, 96 átlagos ápolást, gondozást nyújtó férőhely

Ellátási területe: Békéscsaba közigazgatási területe, a mindenkor hatályos jogszabály szerint ellátási területe a jogszabályban meghatározott mértékben ettől eltérő lehet.

Az idősök otthonába - a következő bekezdésben rögzített szerinti kivétellel - a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Sztv.) 68./A § (3) bekezdésében meghatározott gondozási szükséglettel rendelkező, de fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igényelő személy látható el, aki a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte. Ellátható továbbá az a 18. életévét betöltött, betegsége vagy fogyatékossága miatt önmagáról gondoskodni nem képes fentebb meghatározott gondozási szükséglettel rendelkező személy is, ha ellátása más típusú, ápolást-gondozást nyújtó intézményben nem biztosítható. Idősök otthonába a fenti feltételeknek megfelelő személlyel az ellátás igénylésekor legalább egy éve együtt élő házastársa, élettársa, testvére és fogyatékos hozzátartozója a hivatkozott gondozási szükséglet hiányában is felvehető.

A férőhelyszám 15%-áig az Sztv.-ben meghatározott gondozási szükséglettel nem rendelkező személy is ellátható, ha az ellátást igénylő vagy a térítési díjat megfizető más személy írásban vállalja a fenntartó által megállapított szolgáltatási önköltséggel azonos mértékű személyi térítési díj megfizetését. Ebben az esetben az ellátott után normatív állami hozzájárulás nem

vehető igénybe. Biztosítani kell, hogy az ellátást ilyen módon igénylő ne kerüljön előnyösebb helyzetbe, mintha a vállalást ő vagy a térítési díjat megfizető más személy nem tenné meg. Az ellátás megkezdésétől számított egy éves időtartamot követően, ha az ellátott állapota indokolja, az intézményvezető döntése alapján elvégezhető a gondozási szükségletének.

Az idősek otthonában 22 m²-es, 19 m²-es és 30 m²-es, egy, két és három személyes jól felszerelt apartmanokban laknak a lakók, részben saját bútorzattal, részben intézményi berendezéssel ellátottak a lakrészek. Tornaterem, könyvtár, foglalkoztató szoba, több közösségi tér áll a gondozottak rendelkezésére, ahol közös programokat, ünnepeket szervezünk. TV nézésre és más közös tevékenységekre van lehetőség a társalgóban. A szépen gondozott és parkosított kert kiváló pihenést kínál egész évben.

A demens betegek magas száma indokolta az önálló demens részleg kialakítását, így a demens ellátottak önálló részlegben kerültek elhelyezésre. A részlegben a teljes ellátásuk megoldott, a kertben részükre elválasztott önálló terasz és kertrész is van, mely biztonságos felügyeletüket segíti.

A 2014. évben kialakított terápiás részleget minden ellátott használhatja. Van önálló sószoba, infrasauna, kiváló minőségű Ceragem-ágy és fizikai közérzetet javító és gyógyítást szolgáló fizioterápiás gépek, berendezések. Mindegyik szolgáltatás akadálymentes környezetben van, így az igénybe vehető a ségedeszközzel közlekedők számára is.

Szolgáltatás célja, feladata

„Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne.”

Célunk, hogy ezt az otthont Békéscsaba közigazgatási területén élő időskorú és szociálisan rászorult lakosság a Csabai „Életfában” megtalálja. Szemléletünk szerint az intézményünkben a személyes intimszféra megőrzése mellett ki-ki annyi és olyan segítséget kapjon a mindennapokban, amit állapota szükségessé tesz. Kulcsszavunk az emberi méltóság megőrzése.

Feladatunk: személyes gondoskodás keretében az igénylő egészségi, pszichés állapotának és szociális helyzetének komplex, személyre szóló teljes körű ellátásának megvalósítása.

A célok elérésének alapja a kellő létszámú és szakképesítésű munkaerő megléte. A minőségi szakmai munka feltétele a munkaerő stabilitásának, továbbképzésének és szükséges minőségi változásoknak az egyidejű biztosítása. Az idősek otthona szakmai létszáma és szakmai képesítése a rendelkezéseknek megfelelő.

Figyelembe véve, hogy korszerű, hatékony, probléma-érzékeny, humánus dominanciájú ellátást biztosítunk a rászoruló idős emberek számára. A Házirendben részletezetten kell szervezni és biztosítani az egészségügyi, gondozási, lelki ellátás szabályait. Hosszabb távon arra kell felkészülni, hogy folyamatosan nő a rendkívül rossz fizikai és szellemi állapotú idős lakók aránya, ennek megfelelően nő a fizikai ápolási munka súlya is.

A lakók egészségügyi ellátásának koordinálása, az ápolási-gondozási folyamat teljes körű irányítása az intézményvezető ápolónak a feladata. Munkája során nagy hangsúlyt fektet a korszerű ápolási módszerek alkalmazására, a betegjogok betartására és a gondozott-gondozó közötti kapcsolat megfelelő kialakítására. A lakók egyre nagyobb hányada súlyos, döntően krónikus betegségekkel terheltten kerül felvételre. A teljes ápolásra szoruló aránya átlagosan meghaladja a 60%-ot. A magas életkor miatt gyakoribbak az idős korra jellemző megbetegedések, hirtelen kialakuló állapotok. Szerződéses jogviszonyban heti 6 órában a jogszabályoknak megfelelően belgyógyász, endokrinológus, diabetológus szakorvos végzi a lakók egészségügyi ellátását.

A lakók átlagéletkora folyamatosan 75 év feletti. Ennek figyelembevételével kell a mentálhigiénés munka hatékonyságát növelni, biztosítva az ehhez szükséges, megfelelő képesítéssel rendelkező szakmai létszámot is.

Külön figyelmet kell fordítani a mentálisan hanyatló állapotú lakók ápolására, gondozására. Elő kell segíteni, hogy emberi méltóságukat a lehető legteljesebb mértékben, a lehető leghosszabb ideig megőrizzék. Az emberi viszonyok tudatos szervezése, erősítése (lakók egymás között, lakók és dolgozók között) az emberséges, szeretetre is építő idősök otthoni lét meghatározó eleme.

Az intézmény területi adottságait figyelembe véve szeretnénk tartalommal feltölteni a hatalmas parkot. A dolgozók számára kialakítandó helyiségek is arra kell, hogy szolgáljanak, hogy mind jobb körülmények között végezhesék feladataikat. Elősegítjük, hogy minél több lakónk éljen az internetes hálózat adta lehetőségekkel családi, ismerősi kapcsolatainak ápolásában.

Folyamatos fejlesztést igényel a lakók ellátásának egyéb eszközzelrendszere is. Ennek főbb elemei az étkeztetés, a személyi higiénia, a mosodai tevékenység, a takarítás, a szobaberendezés, az ápolási munka, a foglalkoztatás, az egészségügyi ellátás eszközigénye. Fontos a biztonságos működtetést szolgáló karbantartói, állagmegőrzési tevékenység tárgyi feltételeinek megléte. Az otthon épületének és környezetének védelmébe, alakításába folyamatosan be kell vonni a lakókat is.

Lakók részére térítésmentesen biztosított speciális szolgáltatások:

- szabadidős programok szervezése (kirándulások, rendezvények, programok látogatása kísérelvel és étkezéssel, amennyiben az étkezési időben történik).

Egészségügyi ellátás

Az ápolók, gondozók alapápolási feladatokat látnak el:

- táplálkozás, folyadékpótlás, pihenés, hely- és helyzetváltoztatás (mozgás), az ürítés és a személyi higiéné szükségletének szakszerű biztosítása,
- gondozott (az ellátott egészségügyi állapotának figyelemmel kísérése, állapotváltozás esetén szorosabb megfigyelése (vércukorszint, pulzus, vérnyomás, légzés, testsúly stb.)
- az észlelt tünetek, állapotváltozások jelzése,
- személyre szabottan az orvos által előírt rendszeresen szedett és a szükség szerinti esetenkénti gyógyszerek pontos kiadagolása és /azok körültekintő ellenőrzése utáni/ beadása
- a beteg gyógyulásának elősegítése az orvos utasításainak megfelelő gyógyszerek, injekciók beadása, műtét utáni sebellátás, sebkötözés,
- szakszerű ápolás,
- ágyneműcsere,
- öltöztetés, fürdetés, tisztálkodás segítése,
- hely, - helyzetváltoztatáshoz szükséges eszközök alkalmazása – használatának megtanítása,
- haldokló ellátása, halott körüli teendők ellátása.

Az egészségügyi ellátás keretében az intézmény gondoskodik lakói részére történő:

- egészségmegőrzését szolgáló felvilágosításáról
- orvosi ellátásáról
- szakorvosi ellátásához való eljutásáról

- kórházi kezeléséhez való hozzájutásáról
- 1/2000 (I. 7.) SzCsM rendeletben meghatározott gyógyszerellátásáról
- gyógyászati segédeszközöknek biztosításáról a hatályos jogszabályok szerinti módon és mértékben
- az egészségügyi tárgyú jogszabályokban meghatározott szűrésekről.

Az intézmény orvosa biztosítja a lakók részére:

- egészségi állapotának rendszeres ellenőrzését
- az orvosi tanácsadást
- a gyógyszerei felírását
- egészségügyi szakellátásba történő beutalását.

Az ellátást igénybe vevők egészségi állapotát érintő változásokról, a velük kapcsolatos jelentősebb eseményekről szigorú számadású eseménynaplót és ápolási, gondozási dokumentációt vezet a bentlakásos intézmény.

Az ellátást igénybe vevők gyógyszerfelhasználása az egyéni gyógyszer felhasználási nyilvántartási lapon kerül rögzítésre. A gyógyszerfelírásra meghatározott időben kerül sor. Ez lehetővé teszi, hogy pontosan kísérhető az ellátottak gyógyszerfogyasztása. A felmerülő esetleges problémák orvoslása a legrövidebb határidőn belül megtörténik.

Fizikális ellátás

A fizikai ellátás során érvényesülni kell annak az elvárásnak, hogy a lakók az állapotuknak megfelelő mértékű ellátása folyamatosan és maradéktalanul megvalósuljon.

Az ételmezés területén az orvosi utasítás szerint biztosítani kell a normál menün kívül a különböző kímélő, diétás menüket is. Az intézmény szerződéses jogviszonyban áll az ételmezést ellátó vállalkozóval. Heti rendszerességgel dietetikus tanácsaival segíti a kímélő étrend és szükség esetén személyre szabott speciális étrend biztosítását. Fontos szempont az egészséges táplálkozás és a lakók igényei közötti összhang megteremtése. Az inkontinens betegek ápolására külön figyelmet kell fordítani. Különböző előadások megszervezése fontos, hogy a betegek megtanulják ezen betegség tüneteit, elfogadják azt, és megtanulják kezelni ezt a folyamatot. Ebben van nagy segítségükre az ápoló személyzet, akik szintén továbbtanulásukkal igyekeznek minél szakszerűbben ápolni a gondozottakat. A fizioterápiás munka része ennek kezelése is, ez ingyenes szolgáltatásként áll rendelkezésre az intézményben, és gyögmasször is tevékenykedik.

A lakói környezet rendben tartása, az igényes ruházatkodás megléte, a tisztaság az idősek otthoni lét alapvető követelménye.

Gondozási tevékenység

A cél a gondozási tevékenységek komplexitásának növelése, valamint a mentális és életvezetési jellegű gondozási tevékenységek szerepének hangsúlyosabbá tétele.

Az ápolási-gondozási tevékenység megvalósulása egyénre szabottan az ellátásban részesülő állapotának megfelelően, tervszerűen folyik. A gondozási terv kidolgozását munkacsoport végzi.

Az egyéni gondozási terv tartalmazza:

- az ellátott személy fizikai, mentális állapotának helyzetét,

- az állapotjavulás, illetve megőrzés érdekében szükséges illetve javasolt feladatokat, azok időbeli ütemezését,
- az ellátott részére történő segítségnyújtás egyéb elemeit.
-

Az egyéni gondozási tervet kidolgozó munkacsoport évente – jelentős állapotváltozás esetén annak bekövetkeztekor – átfogóan értékeli az elért eredményeket és ennek figyelembevételével módosítja az egyéni gondozási tervet.

Fogyatékos, illetőleg demens ellátás esetében az egyéni gondozási tervet legalább félévente kell átfogóan értékelni és meghatározni a további feladatokat, fejlesztési irányokat.

Mentálhigiénés ellátás

Az optimális öregedés legfőbb tényezői:

- a fizikai funkcionálás magas szintje,
- a mentális és kognitív működés magas szintje,
- aktív szociális funkcionálás
- általános egészség.

Definíció szerint a sikeres öregedés magában foglalja a fizikai és mentális működés megőrzését, valamint folyamatos részvételt a társas aktivitásban és kapcsolatokban.

Mentálhigiénés ellátás célja az egyéni bánásmód eszközeivel olyan lelki egyensúly megteremtése, megőrzése, mellyel az ellátást igénybe vevő képessé válik a megváltozott körülményekhez való alkalmazkodásra. A mentálhigiénés tevékenység által hozzájárulunk az életminőség megtartásához, javításához, a veszteségek feldolgozásához és a biztonságérzet kialakításához.

Feladatok:

- mentális irányítás /függőség, szorongás, izoláció, kóros öregség, betegségtudat megelőzése, felismerése, leküzdése, gyászfeldolgozás segítése/
- az intézményi életformához való alkalmazkodás elősegítése
- társas kapcsolatok fenntartása, kialakítása,
- környezeti ártalmak megelőzése.

A konfliktushelyzetek kialakulásának megelőzése az egyéni és csoportos megbeszélések, a szabadidő kultúrált eltöltésének lehetősége, az ellátottak családi és társadalmi kapcsolatainak fenntartása az intézmény valamennyi dolgozójának a feladata.

A lakók zöme érzékelhetően súlyos lelki teherrel kerül az intézménybe. Ennek oldása, kezelése a tevékenységünk legfontosabb eleme. Az itt dolgozóktól ez a személyiségjegyek elemeinek olyan, - az átlagosat meghaladó meglétét várja el, mint az empátia, a humánus, a tiszteletadás, a rugalmasság. Szeretni és tisztelni kell azokat, akikért vagyunk, a gondoskodás szellemében kell naponta helytállni.

A jól szervezett, tudatos mentálhigiénés munka az alapja annak, hogy az idősek otthona eleget téve „küldetésének”, idős embertársainak nyugodt, biztonságos, kiegyensúlyozott, tartalmas, emberséges öregkort biztosítson.

Az otthon életének átlátható szervezettsége növeli lakóink biztonságérzetét. Az első perctől tudatosítani kell, hogy a lakó itt otthon van, és a betartandó szabályok az ő védelmét szolgálják.

A foglalkoztatás feladata a lakók hasznos tevékenységének szervezése, ezzel is erősítve léte szükségességének tudatát. A foglalkoztatás célja, hogy az ellátásait igénybevevő testi-lelki aktivitása megmaradjon. Az ellátott korának, egészségi állapotának, képességeinek és egyéni adottságainak figyelembe vételével kell megszervezni az aktivitást segítő fizikai, szellemi, kulturális és szórakoztató tevékenységeket.

Formái:

- egyéni,
- csoportos
- hagyományörző – kulturális rendezvények.

Egyéni foglalkozások alapelvei (csak kiegészítve a fizioterápiás munkát)

- mozgásterápia (zene)
- ülőtorna
- végtagok mozgatása
- masszírozás (hagyományos módon és speciális eszközök használatával is)

Intézményünk (ezen szolgáltatás biztosítása érdekében) ezt a célt szem előtt tartva foglalkoztat mozgásterapeutát.

- zeneterápia
- ének
- hangszer
- zenehallgatás
- játék, „szellemi torna”
- gondolkodás, emlékezet szinten tartása
- társasjátékok, szókirakó, logikai gömb stb.
- felolvasás, beszélgetés
- irányított témakörű beszélgetés
- könyv – regény felolvasása
- újságból felolvasás, különös fontossággal a látás korlátozottak számára
- főzőszakkör
- bibliakör
- testnevelő által irányított mozgás
- kirándulások
- helyi rendezvények meglátogatása (színház, cirkusz, városi rendezvények).

Csoportos foglalkozások:

A csoportos foglalkozásokat a mentálhigiénés szakember havi és heti terv alapján végzi.

A heti foglalkoztatási terv a csoport összetételének, a gondozottak egyéni, egészségügyi, fizikai, mentális, pszichés állapotának figyelembevételével készül, az adott aktualitások, ünnepek, hagyományok, népszokások beépítésével. A foglalkoztatások színhelye a Vukovich terem, az aula és a foglalkoztató szobák. A mozgásterápiás tevékenységek a tornateremben vagy a szabadban zajlanak. Törekedni kell a pontos időbeosztás megtartására, hiszen az időskorúak számára biztonságérzetet jelent, ha mindig a megszokott időben kerül sor a

foglalkoztatások lebonyolítására. Az egyéni foglalkoztatás félórás személyre szabott foglalkozást jelent, melyet a fekvő vagy mozgásukban korlátozott személyeknél alkalmazunk. Folyamatos meggyőző és tudatosító munkát jelent annak elmélyítése, hogy a környezet rendezettsége, harmóniája, tisztasága, védelme elsősorban az ellátottak érdekét jelenti. A lakók családi kapcsolatai megtartásának elősegítése fontos része a mentális gondozásnak. Biztosítjuk a vallásgyakorlás feltételeit. Hitéleti termünkben heti beosztással istentiszteleteken vehetnek részt lakóink, illetve hetente egyszer bibliakör kerül megrendezésre. Személyi feltételek javításával összhangban tovább kell javítani a lakók bevonását a különböző rendezvények lebonyolításába: pl. kórus, színjátszó kör, versmondó klub. Jobb szervezést igényel a színház, uszodalátogatás. Kirándulások tervezésekor figyelembe kell venni az ellátottak fizikai, egészségi állapotát. Környékünk idős otthonaival valamint idősök klubjaival való kapcsolat felvétel fontos és szükséges feladat, éppen az egymásra épülő szolgáltatások miatt. Kiváló kapcsolat működik a Fővenyes utcai Idősök Klubja ellátottaival, rendszeres programokon vesznek részt lakóinkkal akár az idős otthonban, akár a klubban. Jó barátságok alakultak ki.

Demens ellátottak foglalkoztatása

A **demencia** folyamatos leépülést okozó kóros agyi tünetcsoport, amely kihat valamennyi agyi funkcióra, és az egyén koncentrációképességének, emlékezőképességének, logikus gondolkodási képességének, térbeli és időbeli tájékozódási képességének, önellátásra való képességének leépüléséhez vezet. A demencia gyakorisága az életkor előrehaladtával rohamosabban nő, 60 éves korban 1-2%, 80 év körül már eléri a 25%-ot. A demencia tünetcsoport, a magasabb fokú kortikális tevékenységek károsodása jellemzi: a memória, a figyelem, az orientáció zavarai. Megváltozik a beteg személyisége, viselkedése, érzelmi élete. A kórképnek két nagy csoportja van: irreverzibilis, és reverzibilis demenciák. A demenciák kb. 60%-a az Alzheimer-kór talaján kialakuló irreverzibilis demencia. A betegek akkor kerülnek be az intézménybe, amikor szellemi hanyatlásuk miatt önellátásra képtelenné válnak és gondozásuk családjukra nagy terhet róna.

Az intézményben a demens betegek komplex ellátása a demens idősök speciális ápolási – gondozási ellátási szükségleteihez igazodva a teljes körű segítségnyújtás mellett a szinten tartó és képességfejlesztő foglalkozások szervezésével valósul meg. A foglalkoztatás terápiás jellegéből adódóan gyógyító csoportként funkcionál. A foglalkoztatási lehetőségek egyéni és kiscsoportos foglalkozások keretein belül valósulnak meg. A demens betegek ellátása önálló részlegben történik.

Foglalkoztatást befolyásoló tényezők között szerepel

- egészségi állapot
- pillanatnyi hangulat,
- fizikai állapot,
- fronthatások,
- team munka.

Az éves mentálhigiénés munkatervben foglaltak szerint csoportos és egyéni beszélgetések mellett biztosítják az állandó heti csoportfoglalkozásokat, aminek adminisztratív jellege az egyéni gondozási tervben valósul meg, és az elkészítése team munkában történik.

A mentálhigiénés gondozás kiterjed a hasznos szabadidő kultúrált eltöltésére, mint kulturális, szórakoztató programokra, megünnepelik a nemzeti és hagyományos népi ünnepeket és jeles

napokat, továbbá biztosítják az aktivitást segítő fizikai tevékenységeket, például sétáltatás, ezen belül rehabilitációs torna, masszázs, fizioterápia /szakember nyújtja ezen szolgáltatásokat/.

A demens részlegen a komplex, speciális ápolást-gondozást igénylők számára a meglévő képességek szinten tartása, fejlesztése, rehabilitációja, a meglévő önállóság megtartása az alábbi módszerekkel történik:

Kiscsoportos foglalkozások, érdeklődési kör, szellemi szint, képességek alapján:

- Zeneterápia
- Kreatív foglalkozás
- Dalkör
- Filmvetítés
- Dominózás
- Kártyázás

Finommechanikai mozgások fejlesztése:

- Rajzolás
- Festés
- Színezés
- Gyurmázás
- Kézügyesség fejlesztés

Búcsúztató

Születésnapok ünneplése

Aktivitást segítő fizikai tevékenységek

- Memóriakártya
- Keresztrejtvényfejtés
- Tárgyak, gyümölcsök felismerése
- Fűszerek felismerése illat alapján
- Családi fotók nézése
- Beszélgetés

Fontos kiemelni, hogy az intézmény nagy hangsúlyt fektet a lakók családi és társas kapcsolatainak ápolására, lakók érdekképviseletére, valamint a kórházba került lakók látogatására is.

A demens betegek részlegén dolgozók célja

A demencia előrehaladott folyamatának lassítása, fizikai állapotuk megőrzése, aktivitásuk fenntartása, minden esetben a lakók pillanatnyi állapotának, helyzetének szebbé tétele, valamennyi lakó személyre szabott foglalkoztatása, felfedezett képességeik szinten tartása, életminőségük javítása. Az ellátás során kiemelten fontos az egyéni bánásmód, nagy hangsúlyt kell fektetni az egyén tiszteletére és az emberi méltóság megőrzésére.

A foglalkoztatás csapatmunka, a mentálhigiénés munkatárs mellett az ápolók, gondozók közös feladata is. Az együtt végzett feladatok, cselekvések irányítják az érdeklődést, fejlesztik a koncentráció képességet és a kitartást.

A demens betegek foglalkoztatása csoportban

A programba bevonható lakók személyére a csoportban közreműködő foglalkoztatás vezető és a gondozók együttesen tesznek javaslatot. Általában folyamatosan 13-15 főt foglalkoztatnak, két csoportra bontva vagy egyénileg.

A csoportvezetést befolyásoló tényezők között szerepelnek

1. A környezet (intézmény)
2. A csoport, mint egész (mérete, időhatárok, csoport dinamikája, a csoport fejlődési szakasza)
3. A csoporttagok (tulajdonságai, készségei, információi, motivációi, elvárásai)
4. A csoportvezető személye és tulajdonságai (hatalma, készségei, személyisége).

A csoportvezető szükséges készségei a csoportvezetéshez

A csoportfolyamatok megkönnyítéséhez:

- odafigyelés másokra (szemkontaktus, testhelyzet)
- önkifejezés (egyszerű kommunikáció)
- reagálási készség (taktikus)
- koncentráció a kommunikációra (célirányos)
- kölcsönhatás irányítása a csoportban (minden tag bevonása).

Cselekvési készségek:

- Irányítás
- Szintetizálás
- Csoporttag támogatása
- Konfliktus megoldása
- Tanács, javaslat, tanítás

Az adatgyűjtés és felmérés készségei:

- Érzések, viselkedések felismerése, jellemzése
- Kikérdezés
- Összefoglalás és részekre bontás
- Elemzés.

A potenciális csoporttagok képességeit a Mini-Mental State vizsgálat (Tariska, 2000) valamint az Alzheimer-kóros betegek zavartságának értékelési skálája (Hutton és Mtsai, 1985.) segítségével mérik fel.

A foglalkozások felépítése

A foglalkozások a percepció különböző területeit érintik: a vizuális, az akusztikus, a taktilis és mozgásos fejlesztés részfolyamatait, a motoros képességeket, valamint hangsúlyt helyeznek a nyelvi képességek mozgósítására is.

Az egyes foglalkozások időtartama átlagosan másfél-két óra, melyet a reggeli utáni kávéztatás vezet be, amely a reggel fénypontja.

Folyadékpótlásra is adnak lehetőséget a program alatt, az időseket teával, limonádéval kínálják, és ennek a ceremóniának a csoport tagjai is aktív részesei.

Az inkontinens betegek esetében külön figyelmet fordítanak a toalett higiénés program működtetésének szükségességére.

Az egyes részfoglalkozásokra történő előkészítésekbe bevonják az időseket is: asztalterítő levétele, összehajtása, eszközök szétszortása, rendrakás.

A heti foglalkoztatási tervben a lakók állapotához igazítva alakítják ki az egyes foglalkozások gyakoriságát.

A csoporttevékenységek során törekszenek az emlékezeti működések, neuropszichológiai kiesési tünetek javítására, a lakók személyiségéhez és érdeklődéséhez igazodó változatos programok kialakításához. Így például: gyurmázásnak, a képzőművészeti jellegű foglalkozásoknak (rajz, „Szín-forma terápia”, „Zene ecsettel”), az origaminak, éppúgy szerepe van, mint a tépésnek, vágásnak – ragasztásnak, festésnek, írásnak.

A fejlesztő munka területei

1. **Érzékelés, észlelés fejlesztése:** a program során alapvetően a tapintás, a vizuális érzékelés, az akusztikus érzékelés, a kinezetikus érzékelés gyakorlására helyezik a hangsúlyt.
2. **Mozgásfejlesztés:** az egész test átmozgatásával a nagy és finommotorika fejlesztésére, a koordinációs zavarok kiküszöbölésére törekednek. A nagymozgások gyakorlása, az idősek minél önállóbb életének lehetőségéhez teremti meg a mozgásos alapfeltételeket. A kézfunkció, a finommozgások, a finommotorikus tevékenységek gyakorlásának elsődleges célja, hogy lehetővé tegye a betegek számára a mindennapi tevékenységek minél további megtartását, önálló végrehajtását.
3. **Az anyanyelvi és kommunikációs készségek fejlesztésének célja:** a passzív és aktív szókincs használata, a beszédértés növelése, valamint az idősek szabad önkifejezésének, közlési vágyainak elősegítése.
4. **Szokások kialakítása:** programok során jól begyakorolt sztereotípiák alakulnak ki, melyek segítségével javíthatók a lakók életminősége. Ennek területei például: közösségi élet szokásainak kialakítása, hagyományok kialakítása. Az egyéni bánásmód kialakítása: különösen fontos feladat, hiszen így lehet elérni, hogy a demens beteg védelmet, biztonságot érezzen.

Várható eredmények

Mozgáskoordináció tekintetében; téri tájékozódás vonatkozásában; finommotoros koordináció vonatkozásában; nyelvi kifejezőképesség; szociális állapot, kapcsolatteremtés terén; feladat megértés, megtartás terén; érzelmi állapot esetében (figyelem, összpontosítás); a beilleszkedés szinten tartott legyen.

A foglalkoztatás megvalósításához szükséges infrastruktúra

- 1 db csoportszoba/foglalkoztató szoba
- Lehetőleg csendes helyen legyen, külső zajok ne zavarják a foglalkozásokat.
- Mosdó legyen a közelében, a toalett higiénés program könnyebb kivitelezhetősége érdekében.
- Kellően tágas legyen ahhoz, hogy a mozgáskorlátozott lakókat is be tudják vonni a programba.
- Alkalmas legyen kiscsoportos foglalkozások párhuzamos végzéséhez.
- A berendezési tárgyak magassága megfelelő legyen a mozgáskorlátozott lakók számára is.

A szokásos berendezési tárgyakon túl a következő eszközök szükségesek a napi működéshez: Vizuáltábla, faliújságok, tornaszerek (különböző méretű szivacs és gumilabdák), a finommotorika fejlesztésére szolgáló eszközök, anyagok (festékektől a lekerekített hegyű ollókig, a papíroktól a textíliákig, memóriakártya, társasjátékok, rejtvények, stb.).

Az ellátás igénybevételének módja

Tájékoztatási kötelezettség:

Az intézményi ellátás feltételeiről a kérelem benyújtásakor a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló többször módosított 1993. évi III. törvény 95.§ - 96.§ értelmében tájékoztatni kell a kérelmezőt:

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátás feltételeiről a kérelem benyújtásakor a kérelmezőt tájékoztatni kell. Az ellátás megkezdésének legkorábbi időpontjáról az intézmény vezetője a jogosultat, illetve hozzátartozóját értesíti.

A bentlakásos intézményi ellátás esetén az előző bekezdés szerinti értesítés, illetőleg tájékoztatás tartalmazza

a) az igénybevétel megkezdésére fenntartott legalább nyolcnapos határidőt, továbbá az annak elmulasztása esetén követendő eljárást;

b) az intézménybe való felvételre, az intézményi jogviszony létesítéséhez szükséges okiratokra, személyes használati tárgyakra, hozzátartozói nyilatkozatokra, a személyes megjelenésre vonatkozó szabályokat és más, jogszabályban meghatározott feltételeket.

Ha a jogosult a bentlakásos intézménybe az igénybevételre biztosított időtartamon belül nem költözik be, és ennek okáról az intézmény vezetőjét nem értesíti, az intézmény vezetője megkeresi a jogosult lakóhelye (tartózkodási helye) szerint illetékes jegyzőt.

(4) A jegyző az előző bekezdés szerinti megkeresésre tájékoztatást ad

a) a jogosult tartózkodási helyéről;

b) a beköltözés elmaradásának indokairól;

c) az intézményi ellátás igénybevételének várható időpontjáról.

Ha a jegyző tájékoztatása szerint a jogosult az intézményi ellátást neki fel nem róható okból nem tudta megkezdeni, az intézményvezető az akadályoztatásra okot adó körülmény megszűnését követő 30 napon belül lehetőség szerint gondoskodik az érintett elhelyezéséről. Egyéb esetben kezdeményezi a beutalás megszüntetését.

Az intézménybe való felvételkor az intézmény tájékoztatást ad a jogosult és hozzátartozója számára

a) az intézményben biztosított ellátás tartalmáról és feltételeiről;

- b) az intézmény által vezetett nyilvántartásokról;
- c) a bentlakásos intézményi elhelyezéskor a jogosult és hozzátartozói közötti kapcsolattartás, különösen a látogatás, a távozás és a visszatérés rendjéről;
- d) panaszjoguk gyakorlásának módjáról;
- e) az intézményi jogviszony megszűnésének eseteiről;
- f) az intézmény házirendjéről;
- g) a fizetendő térítési díjról, teljesítési feltételeiről, továbbá a mulasztás következményeiről;
- h) a jogosult jogait és érdekeit képviselő társadalmi szervezetekről.

A jogosult és hozzátartozója az intézménybe való felvételkor köteles

- a) nyilatkozni az (1) bekezdésben meghatározott tájékoztatásban foglaltak tudomásulvételéről, tiszteletben tartásáról;
- b) adatokat szolgáltatni az intézményben e törvény alapján vezetett nyilvántartásokhoz;
- c) nyilatkozni arról, hogy a szociális ellátásra való jogosultság feltételeit és a jogosult, továbbá a közeli hozzátartozója természetes személyazonosító adataiban beállott változásokat haladéktalanul közli az intézmény vezetőjével.

Az igénybevételi eljárást, a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló módosított 9/1999. (XI. 24.) SzCsM rendelet szerint végezzük.

Az igénybevételi eljárás rendje:

- Amikor az érdeklődő tájékoztatást kér az intézményünk ellátási lehetőségeiről, szóbeli tájékoztatást, valamint írásos ismertetőt kap. Amennyiben igényli, adunk kérelemnyomtatványt is.
- Amikor a kérelemnyomtatványt kitöltve, a megfelelő igazolásokkal, iratokkal, leletekkel visszatér, a kérelmet és mellékleteit átvételi elismervény ellenében vesszük át. A kérelem átvételekor ellenőrzésre kerülnek a feltüntetett személyi adatok – személyi igazolványból, TAJ számos betegkártyából, nyugdíjas igazolványból (a nyugdíjasok évi adóigazolásból) stb. Ezt követően a bevett kérelemnyomtatványra a bevételt intéző ráírja az aznapi dátumot és aláírja az átvételt.
- A kérelmezőt (vagy törvényes képviselőjét) a kérelem bevételekor is tájékoztatni kell az ellátási formákról és igénybevételük lehetőségeiről, módjáról, illetve nyilatkoztatni kell, hogy másik intézménybe kérte-e korábban felvételét.
- A kérelem bevételekor minden alkalommal ellenőrizni kell, hogy minden igazolás, melléklet csatolva van-e hozzá.
- A kérelmet az érkezés napján kell iktatni.
- A kérelem bevétele után előgondozást kell végezni, melyet a kijelölt személy végez el a jogszabályi előírásoknak megfelelően.
- A kérelmező (vagy törvényes képviselője) értesítést kap az előgondozás időpontjáról, tehát a megadott időpontban, a megadott helyszínen kell tartózkodnia. Az értesítés tértivevénnyel kerül postázásra. Az értesítésben szerepel az is, hogy a kérelem bekerült a nyilvántartásba.
- A kérelmezőnek az értesítés kézhezvételekor (a hiánypótlásra felszólító levél kézhezvételekor is) lehetősége van arra, hogy jelezze, amennyiben nem felel meg számára a megadott időpont. Ezt akár telefonon, akár írásban megteheti. Az ilyen jellegű telefonbeszélgetésről feljegyzést kell készíteni a személyazonosító adatok feltüntetésével.
- Előgondozást kell végezni bentlakásos intézményi elhelyezés előtt idősotthoni ellátás esetében a 9/1999. (XI.24.) SzCsM rendelet 4.§ - 9.§ megfelelően. Az előgondozás

során az előgondozást végző személy tájékozódik az ellátást igénybe vevő életkörülményeiről és egészségi állapotáról, illetve ellátásra való jogosultságának fennállásáról. Ennek ismeretében véleményt nyilvánít, vagy ha az intézmény szolgáltatása az igénybe vevő szükségleteinek, állapotának nem felel meg, akkor javaslatot tesz más ellátási forma igénybevételére. Ezt követően tájékoztatja az ellátást igénybe vevőt, illetve törvényes képviselőjét az intézménnyel kötendő megállapodás tartalmáról, valamint a térítési díj várható mértékéről is. Megállapításait a rendelet 2. számú melléklet szerinti előgondozási adatlapon rögzíti.

Az előgondozás során az előgondozást végző személy szükség esetén felveszi a kapcsolatot a jogszabályban meghatározott személlyel vagy szervvel.

Amennyiben az intézményi jogviszony keletkezését beutaló határozat alapozza meg, az 1. számú melléklet szerinti adatlapokat haladéktalanul meg kell küldeni az intézményvezető részére. A kérelem megérkezését követően az előgondozást el kell végezni azzal, hogy annak eredményéről az intézményvezető a 2. számú melléklet szerinti előgondozási adatlap megküldésével értesíti a beutalást végző önkormányzatot. Idősothoni ellátás esetében a beutaló szerv kezdeményezi a gondozási szükséglet vizsgálatát, és annak megállapítása után kezdeményezi az elhelyezést. Idősothoni ellátás esetében az előgondozás során kell elvégezni a gondozási szükséglet vizsgálatot.

- Az idősothoni ellátás iránti kérelem alapján az intézményvezető végzi el az ellátást igénylő gondozási szükségletének a vizsgálatát a jelenlegi szabályozás, melyet esetenként átadhat az intézményvezető ápolónak és a szociális ügyintézőnek.
- Idősothoni ellátás esetében a jövedelemvizsgálat keretében a szociális ügyintéző végzi el a jövedelemvizsgálatot is.
- Amennyiben a kérelmező jogosult a kérelmezett ellátásra, akkor ezt követően, amennyiben van szabad férőhely, úgy: idősök otthoni elhelyezés esetén tájékoztatást kell küldeni az ellátás megkezdésének napjáról, a beköltözés feltételeiről, módjáról, a jogorvoslati lehetőségről.
- A beköltözés napján az intézmény „Megállapodást”-t, „Gyógyszermegbízást”-t köt a kérelmezővel, valamint „Megállapodás”-t köt a személyi térítési díj fizetésére vonatkozólag, valamint megállapodásokat köt (az ellátást igénybevevő és hozzátartozója): kegyelettel kapcsolatos megállapodás, értéktárgy megőrzése, hivatalos ügyintézés, és nyilatkozat házirend tudomásul vételéről stb.
- Amennyiben a lakónak vagy a hozzátartozónak lehetősége van rá, szerződésben vállalhatja a mindenkori intézményi térítési díjjal azonos mértékű személyi térítési díj megfizetését, ebben az esetben a jövedelemvizsgálatot elvégezni nem kell.
- A férőhelyek elfoglalása a jogosultság megállapításának sorrendjében történik.
- Idősök otthonába történő elhelyezésének megszüntetésére is van lehetőség, amennyiben az ellátást igénybe vevő kéri, illetve az intézményvezetője szükségesnek és indokoltnak tartja, a mindenkor hatályos jogszabályi keretek között.
- Amennyiben 1 éven belül nem kerül elhelyezésre a kérelmező, a kérelem beadásának hónapjában „Éves felülvizsgálat”-ot tartunk.

A tértivevényes értesítéssel egyenértékű, ha az értesítés személyesen került átadásra és a címzett az irattári példányon névvel, dátummal, aláírással átveszi a levelet.

Az ellátást igénybe vevő és hozzátartozója, az intézménybe való felvételkor

- köteles nyilatkozni:
  - a tájékoztatásban foglaltak tudomásul vételéről, tiszteletben tartásáról,

- hogy az ellátásra való jogosultság feltételeit, valamint a jogosult és közeli hozzátartozója személyazonosító adataiban beállott változásokat haladéktalanul közli az intézményvezetőjével, legkésőbb a változás bekövetkezésétől számított 3 napon belül, írásban igazolható módon.
- köteles adatokat szolgáltatni:
- Az intézményben vezetett nyilvántartásokhoz.

Férőhely hiányában az intézményi elhelyezésre várakozókról nyilvántartás készül. A nyilvántartásban szereplő várakozók felülvizsgálatát évente, szükség esetén elvégezzük. Az intézményvezető az igények beérkezésének sorrendjében gondoskodik az ellátást igénylők elhelyezéséről. A soron kívüli elhelyezésre vonatkozó igényt a kérelemben, illetve a beutaló határozatban fel kell tüntetni. Több soron kívüli elhelyezésre vonatkozó kérelem illetve beutaló határozat esetén az intézményvezető dönt az elhelyezésről.

Az intézmény szolgáltatásairól a helyi lakosságot széleskörűen tájékoztatjuk. Az információk megjelennek a helyi ingyenes újságban, a város és a fenntartó, valamint az intézmény internetes honlapján. Szolgáltatásainkról szóló kiadványunkat a kérelmezőknek átadjuk.

Az intézményi jogviszony megszűnése:

- az intézmény jogutód nélküli megszűnésével,
- a jogosult halálával,
- a határozott idejű megállapodásban megjelölt időtartam lejártával.

Az intézményi jogviszony megszüntetése:

- az ellátást igénylő kérelmére
- a felek közös megegyezésével
- a megállapodás felmondásával: az ellátott, ill. törvényes képviselője indokolás nélkül, az intézmény vezetője, ha az ellátott másik intézménybe történő elhelyezése indokolt, vagy az intézményi elhelyezése nem indokolt, az ellátott a házirendet súlyosan megsérti, az ellátott, a törvényes képviselője vagy a térítési díjat megfizető személy térítési díj fizetési kötelezettségének a törvény szerint nem tesz eleget (Szt. 102.§). A felmondási idő három hónap. A felmondás ellen annak kézhezvételét követően a fenntartóhoz vagy a bírósághoz lehet fordulni, az Szt. szabályai szerint.

A szolgáltatásért fizetendő térítési díj:

- Az intézményi ellátásért fizetendő személyi térítési díj meghatározása során meg kell állapítani az ellátást igénylőre vonatkozó jövedelemhányadot. A jövedelemhányad nem haladhatja meg az ellátott havi jövedelmének 80%-át. Ha a jövedelemhányad eléri vagy meghaladja az intézményi térítési díj összegét, a személyi térítési díj az intézményi térítési díjjal megegyező összeg. A kötelezett által fizetendő térítési díj összegét - személyi térítési díj - az intézményvezető konkrét összegben állapítja meg és arról az ellátást igénylőt a megállapodás megkötésekor írásban tájékoztatja. A személyi térítési díj összege nem haladhatja meg az intézményi térítési díj összegét. A térítési díj fizetési kötelezettség elmulasztása esetén az Szt. 102. § szerint kell eljárni, vagyis az alábbiak alapján:
Az ellátott, a törvényes képviselője vagy a térítési díjat megfizető személy a térítési díj-fizetési kötelezettségnek nem tesz eleget, ha
a) hat hónapon át folyamatosan térítési díj-tartozás áll fenn, és az a hatodik hónap utolsó napján a kéthavi személyi térítési díj összegét meghaladja, és

b) vagyoni, jövedelmi viszonyai lehetővé teszik a térítési díj megfizetését.

Ha az ellátott, a törvényes képviselője vagy a térítési díjat megfizető személy vagyoni, jövedelmi viszonyai olyan mértékben megváltoztak, hogy a személyi térítési díj megfizetésére vonatkozó kötelezettségnek nem tud eleget tenni, köteles az intézményvezetőnél rendkívüli jövedelemvizsgálat lefolytatását kezdeményezni. Az intézményvezető a jövedelemvizsgálatot - ideértve a 68/B. § és a 117/B. § szerinti esetet is - a 119/C. § szabályai szerint lefolytatja, és a személyi térítési díjat a jövedelemvizsgálat eredményének megfelelően állapítja meg.

Ha az ellátott, a törvényes képviselője vagy a térítési díjat megfizető személy nem kéri az előző bekezdés szerinti jövedelemvizsgálat lefolytatását, az első bekezdés b) pontja alkalmazásában úgy kell tekinteni, hogy vagyoni, jövedelmi viszonyai lehetővé teszik a térítési díj megfizetését.

Ha három hónapon át térítési díj-tartozás áll fenn, az ellátottat, a törvényes képviselőt vagy a térítési díjat megfizető személyt írásban tájékoztatni kell a felmondás lehetőségéről, annak kezdő időpontjáról, valamint az előző bekezdésben foglaltakról.

A 101. § (2) bekezdés c) pontja és a felmondás nem alkalmazható, ha a 119. § (2) bekezdése szerint jelzálogjog-bejegyzés történt a kötelezett ingatlanvagyonán.

- A jövedelem vizsgálat (Szt. 119/C. §) során valamint a térítési díj felülvizsgálatkor az intézményvezető megvizsgálja az intézményi ellátás nyújtásának megkezdését megelőzően illetőleg a felülvizsgálat időpontjában az ellátást igénylő: havi jövedelmét, pénzvagyont és ingatlanvagyont.
- Az ellátást igénybe vevő az ellátásért a fenntartó – Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata– mindenkor hatályos határozata, illetőleg a helyi rendelet alapján megállapított intézményi térítési díjből számított személyi térítési díjat köteles fizetni. A személyi térítési díj összege az ellátott jövedelmi, vagyoni, szociális helyzetére tekintettel csökkenthető, a fenntartóhoz benyújtott kérelem alapján hozott határozattal. A megállapított személyi térítési díjat a megállapodásban rögzítettek szerint kell megfizetni.
- A személyi térítési díj összege – a fenntartó által – két alkalommal vizsgálható felül és változtatható meg, kivéve a törvényben biztosított további eseteket. A térítési díj felülvizsgálata során megállapított új személyi térítési díj megfizetésének időpontjáról a fenntartó rendelkezik, azzal a feltétellel, hogy az új térítési díj megfizetésére a jogosult nem kötelezhető a felülvizsgálatot megelőző időszakra, kivéve a jogszabályban rögzített esetben.
- Az intézményvezető személyi térítési díjról szóló értesítésének kézhezvételétől számított 8 napon belül az ellátott, törvényes képviselője, vagy a térítési díj megfizetésére kötelezett személy a fenntartóhoz fordulhat, ha a személyi térítési díj összegét vitatja, illetve annak csökkentését vagy elengedését kéri. A fenntartó határozattal dönt a kérelemről, mely ellen a kérelmező a bírósághoz fordulhat.
- Általános szintű ellátási forma: A szociális szolgáltatások hosszú távú fenntarthatósága szükségessé teszi, hogy ki kell alakítani az öngondoskodást nagyobb mértékben megvalósító források bevonásának lehetőségét. Ennek egyik lépése a **belépési hozzájárulás**, mely az igénylő beköltözését megelőzően kérhető (**összege: 350.000 Ft, a 2 személyes apartmanokban**). Belépési hozzájárulást átlagos ápolást, gondozást nyújtó és demens ellátást nyújtó kijelölt férőhelyek elfoglalása esetén kell fizetni. A hozzájárulás teljes összegét a megállapodás megkötését megelőzően kell megfizetni az intézmény számlájára való utalással, a megjegyzés rovatban rögzíteni kell az ellátott nevét és a belépési hozzájárulás szöveget is. A banki igazolást a megállapodás megkötésekor eredeti példányban át kell adni az intézmény képviselője

részére, aki azt nyilvántartásba veszi és lefűzi az ellátott személyi anyagába. A belépési hozzájárulás időarányos részét vissza kell fizetni, amennyiben a jogviszony a beköltözés napjától számított 3 éven belül megszűnik. Amennyiben az ellátást igénylő fizette meg a belépési hozzájárulást, neki vagy jogerős hagyatékátadó végzés alapján örökösének kell annak időarányos részét visszafizetni, amennyibe azt más személy fizette meg, annak időarányos részét neki kell megfizetni.

Amennyiben a kétszemélyes lakrészben az ellátott egyedül marad, három hónap elteltével az intézmény lakótársat költöztethet be.

- Emelt szintű ellátás esetében **egyszeri hozzájárulás** megfizetése történik (**egyszemélyes lakóegység: 3.000.000 Ft, vagy kétszemélyes lakóegység: 1.700.000 Ft személyenként, két személy egyidejű költözése esetén**). Az egyszeri hozzájárulás teljes összegét a beköltözést megelőzően meg kell fizetni, a belépési hozzájárulásnál ismertetett szabályok szerint. A megjegyzés rovatba az egyszeri hozzájárulás szöveget kell feltüntetni. Az egyszeri hozzájárulás megfizetése mellett az ellátott az általa választott és megfizetett lakrész –egyszemélyes vagy kétszemélyes-kizárólagos használatára jogosult élete végéig. A lakrész szoba, konyha, fürdőszoba és teraszról áll. Az egyszeri hozzájárulás időarányos része visszajár az ellátott vagy a befizetést teljesítő személy részére, amennyiben a jogviszony a beköltözés napjáról számított 5 éven belül megszűnik, kivéve az elhalálozás esetét.
- Mindkét esetben – belépési hozzájárulás és egyszeri hozzájárulás- a befizetett összegeket jogcímenként külön nyilvántartásba kell venni, és azt naprakészen vezetni kell, havonta rögzítve és kimutatva azok pontos összegét. A befizetett összeget az intézmény elkülönített számlán köteles vezetni. A nyilvántartás tartalmáról negyedévente az irányító szervet írásban értesíteni kell. A befizetett összegekből csak az időarányosan visszajáró összegeket lehet kifizetni, egyéb kifizetés tilos. A fenntartó félévente felülvizsgálja az időarányosan felhasználható összeg mértékét, és jogosult meghatározni, hogy azt a működés és fejlesztés keretein belül mire kell felhasználni.

A szolgáltató és az igénybevevő közötti kapcsolattartás módja

A szolgáltatást igénybevevővel, hozzátartozójával vagy törvényes képviselőjével az idők otthona munkatársai kapcsolatot tartanak. Ennek módja:

- Személyes kapcsolattartás,
- Telefonon történő kapcsolattartás,
- Írásban történő kapcsolattartás: minden az ellátást igénybevevővel kapcsolatos megállapodásról, értesítésről, térítési díj felülvizsgálatról, esetleges térítési díj fizetésének elmulasztásáról írásos dokumentáció készül, melynek egy példányát megkapja az ellátott és / vagy törvényes képviselője.

A megkeresést a szolgálat munkatársa az Eseménynaplóban regisztrálja.

Az ellátást igénybe vevők és a szociális szolgáltatást végzők jogainak védelmével kapcsolatos szabályok (1993. évi III. tv. 94./E -99.§):

Az **Érdekképviselői Fórum** az intézményi jogviszonyban állók jogainak, érdekeinek érvényesülését elősegíteni hivatott szerv, mely **a Házirendben meghatározott feltételek és eljárás szerint működik.**

Az intézményben folyamatosan működik az Érdekképviselői fórum, az 1993. évi III. tv., a szociális törvény szerint.

Tagjai:

- Az ellátást igénylők részéről 2 fő
- A hozzátartozók részéről 1 fő
- Az intézményi dolgozók részéről 1 fő
- A fenntartó részéről 1 fő.

A fenntartó képviselőjét a fenntartó határozattal delegálja.

A szociális törvény tartalmazza a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézményi ellátást igénybe vevők általános és speciális jogait (1993. évi III. tv.).

Az ellátást igénybe vevők jogai:

Általános jogok:

- Az ellátást igénybe vevőnek joga van szociális helyzete, egészségi állapota, speciális helyzete és egyéni szükségletei alapján az egyéni szolgáltatás vagy a teljes körű ellátásra, valamint egyéni szükségletei, speciális helyzete vagy állapota alapján az egyéni ellátás vagy szolgáltatás igénybevételére.
- A szociális szolgáltatások biztosítása során az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani, az ellátást igénybe vevőt semmiféle hátrányos megkülönböztetés nem érheti az ellátás során.
- Tájékoztatáshoz való jog: intézmény működése, gazdálkodására vonatkozóan.
- Az ellátást igénybe vevőnek joga van az őt megillető alkotmányos jogok tiszteletben tartására, különös figyelemmel az élethez, emberi méltósághoz, a testi épséghez, a testi-lelki egészséghez való jogra, valamint megilleti személyes adatainak védelme, a magánéletével kapcsolatos titokvédelem.
- Jövedelmi helyzetét csak a törvényben, illetve törvényi felhatalmazás alapján készült kormányrendeletben meghatározott esetekben és feltételek mellett lehet vizsgálni.
- Joga van az intézményen belüli szabad mozgásra, a személyes tulajdonát képező tárgyak használatára.
- Joga van a panaszjog gyakorlásához.

Speciális jogok:

Az ellátást igénybe vevőnek joga van

- Az akadálymentes környezet biztosítására.
- Képességek, készségek fejlesztésére, illetve az állapotfenntartás vagy állapotjavítás lehetőségének megteremtésére.
- Az információkhoz, az ellátottat érintő legfontosabb adatokhoz való hozzáférés biztosítására.
- Az önrendelkezés elvére, a fogyatékos személy életvitelével kapcsolatos döntéseinek tiszteletben tartására.
- Társadalmi integrációjukhoz való jogra, más személyekkel történő kapcsolat létesítésére, kapcsolattartásra.

Az alap-, és szakosított ellátást biztosító intézményi elhelyezést igénybe vevő, illetve a szolgáltatásban részesülő részére jogai gyakorlásához **az ellátott jogi képviselő** nyújt segítséget.

Az ellátottjogi képviselővel intézményünk munkakapcsolatban van. A gondozottak tájékoztatást kaptak elérhetőségéről és az mindenkor elérhető a hirdetőtáblán. Az intézményben biztosítjuk a panaszjog gyakorlásának lehetőségét. Az intézményben „**észrevételi láda**” került elhelyezésre, nemcsak szóban, hanem írásban is, akár névtelenül jelezhetik problémáikat és elismerő észrevételeiket az ellátottak. Az észrevételi láda hetente kerül ürítésre minden héten hétfőn.

A szociális szolgáltatást végzők jogai:

A munkaviszonyban álló személynek biztosítani kell, hogy:

- A munkavégzéssel kapcsolatos megbecsülést megkapják.
- Tiszteletben tartásuk emberi méltóságukat és személyiségi jogaikat.
- Munkájukat elismerjék.
- A munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra.

A szociális szolgáltatást végzők kötelezettsége az ellátottak jogainak biztosítása és tiszteletben tartása, érdekeinek védelme, mely a szociális munka Etikai Kódex-ének, előírásai szerint történik.

Szakmai létszám

A szakmai létszámot a mindenkor hatályos jogszabályok meghatározzák, azok betartása az intézményvezető valamint a fenntartó közös felelőssége és feladata. A működési engedélyezési eljárás során ezt a felügyeleti szerv is folyamatosan ellenőrzi. A szakmai létszám biztosítása illetőleg a megfelelő szakképzettség alapvető elvárás, ennek hiányában a telephelyen jó minőségű szakmai munka nem látható el. Ennek alárendelve került bevezetésre az otthoni szakápolás, mely szerint speciális szakértelmet igénylő egészségügyi tevékenységet is ellátnak a szakképzett ápolók. A szükséges engedélyekkel a telephely rendelkezik, az érintett dolgozók szerepelnek az Egészségügyi Dolgozók Nyilvántartásában.

Az ellátottak egészségi állapotának jelentős romlása, illetőleg a bekerülés feltételeként megjelenő napi 4 órát meghaladó gondozási szükséglet által olyan helyzet áll elő, mely igényli, hogy az ápolók között egyre nagyobb számban legyenek egészségügyi végzettségű munkatársak, hiszen a napi tényleges feladat áttoldódott a tényleges ápolás, gondozás felé, melyhez nagyfokú szakértelem szükséges. Az intézmény vezetése ennek szellemében törekszik arra, hogy a jogszabályi kötelezettségen túlmenően is olyan szakmai létszámot biztosítson, akik képzettségük és szakmai tapasztalatuk alapján kellő rutinnal rendelkeznek ahhoz, hogy 124 idős embert a hozzátartozók, családtagok a lehető legnagyobb biztonságban tudjanak. A szakmai tudáson túl alapvető elvárás az elhivatottság, a felelősségteljes munkavégzés, a munkatársakban való megbízás és együttműködés velük, ezért a kötelező jogszabályi előírások ellenére igyekszünk a munkaköröket nyilvános pályázati felhívás alapján kiválasztott munkatársakkal feltölteni, ezzel is lehetőséget teremtve arra, hogy a lehető legjobb szakmai stáb álljon össze.

Békéscsaba, 2016. október hó 20. nap

Such Tamara

mb. intézményvezető